

MONUMENTUL:

an 70 Lei = 140 Cor.

an 36 Lei = 72 Cor.

an 18 Lei = 36 Cor.

5 bani

10 bani

15 bani

20 bani

ROMANUL

REDACȚIA
ȘI ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi numărul 1 a.
INSERȚIUNILE
se primesc la administrație
și se taxează după tarife.
MANUSCRIPTELE NU SE
INAPUNZĂ.

Amânarea alegerilor.

Un comunicat oficial anunță că alegerile sunt amânate până după constituirea noului guvern.

Măsura amânării alegerilor, departe de a produce vre-o surpriză, era așteptată, întru nu se putea admite că ar fi fost cu putință ca țara să-și exprime voința ei, cu privire la aceia cari trebuiau să o reprezinte în parlament, în mijlocul unei atmosfere atât de puri și atât de supraîncărcate.

Greutățile întâmpinate în găsirea unei soluții cu privire la criza de guvern, a căreia soluție a întrecut toate așteptările, au făcut necesară amânarea datei la care trebuiau să aibă loc alegerile.

Această dată nu va putea fi fixată de potrivit împrejurărilor, și după ce se va fi constituit noul guvern.

Nu trebuie să se uite însă că alegerile amânate, au o deosebită importanță, de oare ce sunt acelea cari trebuiesc să dea țării un parlament al României Mari, adică acele cari legiuitoare menite să sancționeze măsurile ce vor fi luate în chestiunile externe și să legitimeze atitudinea României față cu honorabile conferinței de pace.

Faptul amânării alegerilor, în nădejdea că ele vor putea avea loc într-o atmosferă prietnică, nu ușurează însă întru nimica problema formării noului guvern, a căruia soluție depinde nu atât de înțelepciunea cu care el va fi alcătuit, cât de influența personală a elementelor cari îl vor compune și de prestigiul care aceste elemente se vor bucura în fața opiniei publice din țară, cum și în fața celeia străină.

În cazul când politica, așa cum este în prezent în vechiul regat, ar continua să creeze obstacole formării unui cabinet care să reprezinte cu autoritate voința țării și împrejurările actuale, nu mai încap decât să se recurgă la obșnuitul mijloc al înființării unui minister de ocazie, cu caracter provizoriu pronunțat și cu misiunea de a ține țara în față situației, până la găsirea unei soluții mai acceptabile.

Un asemenea guvern, ar fi însă prin natura sa de o durată foarte scurtă, și prin caracterul lui de provizorat nu ar avea altă misiune decât să expedieze lucrările curente și să înlesnească convorbiri și tratative noi.

Ar fi de dorit însă ca formarea noului guvern să se facă în astfel de condițiuni — renunțarea partidelor politice din regat la considerațiunile născute din vanitate și ambiții personale — încât, alegerile să aibă loc într-o atmosferă de independență care să asigure libera exprimare a voinței națiunii.

Această nouă amânare ar fi absolut inutilă în cazul când toți oamenii politici din regat ar cădea de acord — în mod sincer — că este nevoie de alegeri libere fără cenzură, fără stare de asediu și fără nici una din celelalte dispoziții ce fac o ficțiune dură din exprimarea neînlăturată a dreptului de vot.

Amânările sistematice nu sunt de natură să producă — or care ar fi împrejurarea în care ele s-ar produce — să ridice prestigiul unei cauze și să limpezească o situație.

În momentul de față însă, noua amânare a alegerilor, credem că a avut darul să mulțumească pe șefii opoziției din regat, cari, lauzind protestări, că graba cu care

alegerile au fost impuse de guvern, împiedecă facerea propagandei necesare și interzice luarea contactului necesar cu cetățeni.

Ar fi de dorit, ca cel puțin acum când prin forța împrejurărilor, s'a dat satisfacție aceluia cari exprimau nemulțumiri, să caute să se restabilească armonia necesară și să se creeze atmosferă în care să se poată forma un guvern cu autoritate, dispus să facă alegerile libere, din care va trebui să iasă parlamentul României Mari.

Programul lui Denikin.

În București există o misiune militară rusă, care crede că are dreptul să vorbească în numele Rusiei oficiale.

În baza acestui drept, misiunea a trimis presei un fel de comunicat, în care se arată căm ce urmărește Denikin. Iată punctele esențiale:

1. Nimicirea anarhiei bolșeviste în țară și restabilirea ordinii legale.

2. Reconstituirea puterii Rusiei una și nedivizată.

3. Convocarea Adunării naționale pe baza votului universal.

4. Descentralizarea administrativă prin instituirea unei largi autonomii regionale și locale.

5. Garantarea întregii libertăți civile și religioase.

6. Reglementarea imediată a reformei agrare pentru a satisface necesitățile claselor muncitoare de la țară.

7. Reforma imediată în legislația muncii pentru a apăra clasele muncitoare contra exploatarei de către stat sau de către capital.

După cum se vede Denikin nu are gust rău în ceea ce privește reconstituirea puterii rusești.

Din punctul acesta de vedere însă, trebuie să se tie seamă și de armatele lui Petljura și de programul lui Colceag și de dorința manifestată a Ucrainei, cu privire la independența ei.

Programul poate fi chiar monumental, dar așa zisa misiune militară rusă din București, face o greșală când acordă pretențiilor lui Denikin, putința de a le și realiza.

Situația politică la Budapesta.

Budapesta 22. Situația politică continuă a fi neclară și nu este nădejde, că ea se va limpezi repede.

Mereu sunt în circulație combinațiunile cele mai fantastice, dar nu se produce nimic de natură să pue capăt acestei situațiuni nelămurite. Mai mult încă, magnații protejați de-o putere străină exercită din ce în ce o influență mai pronunțată asupra situațiunii politice.

Este un fapt sigur, că un cabinet Werkerle, așa după cum pare a se desemna situația politică, este opera contelui Andrásy, care se bucură de cel mai larg sprijin al Angliei și Americii.

Situația în Austria.

O persoană întoarsă de câteva zile din Viena și care a avut prilejul să viziteze numeroase localități din Austria, și prin urmare în măsură să se documenteze asupra situației de acolo, ne-a dat o serie de amănunte ce nu sunt lipsite de interes, mai ales în împrejurările de azi.

În primul rând, aceea ce te isbește în special — ne spunea persoana în chestiune — este profunda deprimare ce domnește în întreaga Austrie, dela semnarea tratatului de pace.

Din cauza atmosferei turburi ce domnea atât la Viena cât și în celelalte orașe ale Austriei, și mai ales din cauza nemulțumirii semnate în rândurile populației rurale, actualii conducători ai poporului austriac, au socotit necesar să continue a întreține iluzii, cu privire la condițiile tratatului de pace.

Nemulțumirile înăbușite un moment au izbucnit însă cu violență în fața rezultatului, pe care însuși cancelarul Austriei, l-a declarat drept dezastruos.

Aceea ce mărește și mai mult nemulțumirea generală este excesiva scumpete a traiului și totala lipsă de cele necesare pentru hrană.

Pâinea nu se găsește nici odată în cantități suficiente, zahărul este o raritate iar carnea nu se poate obține decât pe prețuri fantastice.

E suficient să spunem că populația se consideră fericită când poate să aibă carne de cal, pe prețul de 42-48 coroane, și aceasta numai atunci când se oferă ocazie, ceea ce se întâmplă foarte rar.

În special lipsa este mult mai accentuată la orașe. La țară chiar dacă se mai găsesc ceva alimente, cum de exemplu făină și mălai, acestea sunt ascunse de populație, care nu înțelege să se lipsească de strictul necesar pentru a alimenta orașele.

Curentul acesta hostil ce se observă în rândurile populației rurale, este inspirat și întreținut de socialiștii extremiști cari au mulți adherenți printre preoți și învățători și cari fac educația maselor în sensul că recomandă acestora ura față de socialdemocrații, a căroră influență se resimte în centrele intelectuale și asupra opiniei publice a orașelor.

Totuși cancelarul Renner, a reușit să-și asigure numeroase simpatii și să-și apropie sufragiile a numeroși bărbați politici.

Aceasta se datorește calităților sale de tact, de moderație și mai ales deosebitei sale sincerități, în raporturile sale politice.

Opinia publică și-a exprimat, e drept, nemulțumirea față de modul cum Renner a căutat să ascundă adevărul cu privire la condițiile tratatului de pace, convenind însă că nu atâtă cancelarul putea fi făcut responsabil de această mascare a realității, cât aceia cari îl înconjură.

Ca ultim amănunt ni s'a spus că recențele destăinuiri ale contelui Czernin au produs o impresie penibilă asupra opiniei publice austriace.

311

INFORMAȚII

— Se comunică oficial:

Alegerile pentru adunarea deputaților și pentru Senat, neputându-se ține la termenul fixat, au fost amânate.

Noua dată la care se vor ține alegerile, va fi anunțată, în urma formării noului guvern.

— Consiliul dirigent a chemat la arme pe ziua de 1 Octombrie pe toți tinerii născuți în anii 1896, 1897 și 1898 din Salonta-Mare, Oradea-Mare, Satul-Mare și Sighetul Marmarței.

Se știe că zilele trecute, d. Iuliu Maniu, a expus Regelui, în cursul unei audiențe motivele pentru care nu putea să-și ia sarcina formării guvernului. În urma audienței la Săveran, d. Maniu a plecat la Sibiu.

Cu acest prilej ziarele din capitală au anunțat, că președintele C. D. a renunțat cu desăvârșire la ideea de a constitui noul cabinet.

Se comunică însă din Sibiu, că d. Maniu, însoțit de d. Octavian Goga a plecat din nou la București.

Această călătorie a președintelui C. D. este pusă în legătură cu o nouă intervenție ce s'ar fi făcut pe lângă dsa, în scopul de a se da o soluție crizei guvernamentale.

— Minoritățile din Basarabia, au luat decizia să participe la alegeri.

— Doamna Nelly Cornea, o distinsă publicistă și una din apărătoarele cele mai autorizate ale drepturilor femeii, va ține Joi 2 Octombrie, o conferință tratând despre „Feminism“.

Conferința va avea loc în sala festivă a Casei Orașului.

Nu ne îndojim, că participanții actualitate ce caracterizează subiectul conferinței dnei Nelly Cornea, va atrage pentru Joi 2 Octombrie c. un cât mai mare număr de asistenți și în specie de reprezentante ale sexului frumos.

Dna Florica Drăghiciu, văduva lui I. Drăghiciu, asistent la poștă și telegraf deodată zilele trecute, cum și micuțele orfane ale acestuia, ne roagă să aducem mulțumiri tuturilor persoanelor, cari au asistat la înmormântarea neuitatului lor soț și tată, cum și tuturilor persoanelor cari au trimis condoleanțe.

— Dela un cetitor din Oradea-Mare, primim următoarele: Cum vij dela gară, doi de ve-o patru chioscuri urde se vâno gazele și cari ungurești, multe venite proaspăt din Budapesta și vândute cu mare frecvență. Nicări însă na pot cumpăra cari românești. Și căți soldați de ai noștri și ai cunapăra, dacă ar avea de unde. Gazete din țară mai vezi, chiar prea multe, dar ele nu sunt pe înțelesul și nici spre folosul celor țesuți din țară poporul. Numai o înțepindere cybiastică vinde cari românești, cu un preț atât de mare, însă, încă puțin îl pot plăti. Cartea cu 5 lei în București, o vinde cu 24 coroane și mai mult. În lipsa unei librării românești și în lipsa unei propagande românești, soldații noștri țineau ce de ce de în mână și e păcat.

— În 7 Septembrie c. a avut loc în Bichis, Ciaba înmormântarea marelui P. Mihail Nicolau, veterinar șef al orașului Prești. Intreg corpul ofițeresc și toate trupele din garnizoană au dat onorurile din urmă, și au depus numeroase cununji pe mormântul camaradului pierdut. Au ținut cuvântări d. veterinar maior Daffu și părintele Cincă arătând viața și meritele defunctului.

— Ziarul „Românul” roagă autoritățile să bine voiască a trimite toate știrile cu caracter pur redacțional, pe adresa redacției.

— Direcțiunea centrală a poștelor din Sibiu, aduce la cunoștința publicului că începând dela 16 Septembrie c. s'a luat comunicația poștală, cu Ceho-Slovacia, și cu Austria germană.

Insă din cauza că oficiul de cenzură, din Oradea-Mare, — care va cenzura această corespondență, — nu e îndeajuns pregătit, deocamdată se primesc numai scrisori simple, recomandate, și probe de mărfuri.

Se va aplica tariful internațional de până acum cu deosebirea că în loc de coroane, se înțelege, se va plăti în lei și bani.

— Se știe că opozițiunea a adus guvernului acuzația că ar fi cedat sârbilor Torontalul, aceasta în urma unei interpretări, ce s'a dat comunicatului legației române din Londra, apărut în presa franceză.

„Viitorul”, oficiul partidului liberal, desminte că guvernul ar fi avut o asemenea intenție, și insistă asupra greșitei interpretări date comunicatului în chestiune.

— O deputație, de 12 membri, reprezentând toate părțile sociale, s'a prezentat dlui Iuliu Maniu, sub conducerea dlui canonic dr. Isidor Marcu, pentru a-i oferi candidătura în circumscripția Blaj, pentru camera.

D. I. Maniu, președintele Consiliului Dirigent a mulțumit deputației pentru încrederea ce se pune în dsa și a declarat că oferindu-i-se candidaturi în mai multe circumscripții, hotărârea definitivă o rezervă comitetului central electoral, cărui trebuie să ne supunem cu toții.

— Abonații cari își schimbă domiciliul sunt rugați, ca deodată cu noua adresă să ni-o comunice și pe cea veche, căci în caz contrar expedierea suferă întârziere.

— BIBLIOGRAFII. Prin Basarabia românească. — Iusemări de călătorie, — de Cassian R. Munteanu. Preț: Lei 1.50.

Horia, Cloșca și Crișan. Cor mixt, Cuvinte de Samara. Muzica I. St. Paulian. Preț: Lei 3.50.

„Din zilele învierii neamului” sau: Măreața adunare dela Alba-Iulia, unde s'a hotărât unirea Ardealului, Bănățului, Crișanei și Maramurășului cu România mare, de Z. Sandu. Preț: 2 Lei.

„Constituție și autonomie” de dr. I. Lupș apărută în Biblioteca Șaguna Nr. 37-38.

„Din zile mari” versuri eroice de Petrea Dascălul.

Buletinul statistic al României publicat de direcțiunea generală a statisticii din ministerul industriei și comerțului, seria IV volumul XIV, 1919 No 1. Preț: 6 lei.

Monitorul sindicatului întreprinzătorilor de lucrări publice și particulare. Organ oficial al sindicatului. Anul 1 Nr. 7. Apare la 1, 10 și 20 ale fiecărei luni. Sumar: Partea oficială: Actul constitutiv al Băncii Sindicatului întreprinzătorilor de lucrări publice și particulare. — Orientarea nouă a Băncilor.

— Licitațiuni aprobate.

Revista copiilor: Acasa. Propunerea a două concursuri de C. G. Costa-Foru. Negustorul isteț (Povestea dalmată) de Nestor Urechia. Pasărea Albastră (Pieță) de Maurice Maeterlinck trad. de dna Elena Farago. Pagina Hazlie de Bunicu. Robie (Versuri) de Elena Farago. Efectul unei scrisori de Nuca aurită de Emil Isaac. Suplimentul XIV cu povestea M. S. Regina. Povesti din Juglă. Poșta Redacției. Curiozități. Jocuri distractive. Numărul 75 bani.

„Invățătorul” No. 1. organul învățătorilor din Ardeal, Banat și teritoriile ce au aparținut pe nedrept ungurilor.

— POȘTA REDACȚIEI. D. B. I. Oradea-Mare. Interesantele rele spuse de „Astră”, dar credem că mi e permis să insistăm puțin prea mult asupra lor.

Stabilirea circumscripțiilor electorale.

(Continuare.)

VIII.

Judetul Cenad.

1. Circumscripția: Nădlac.

Compusă din:

a) Comunele aparținătoare secretariatelor Nădlac, Șeitin, Chiveghi și palota ale plășii și Nădlac.

b) comuna Cenad a plășii centrale Cenad.

2. Circumscripția: Bătașia.

Compusă din comunele plășii Bătașia.

3. Circumscripția: Măcău.

Constă din orașul Măcău.

4. Circumscripția: Comloșul slovac.

Compusă din:

a) comuna Comloșul slovac al județului Bichis;

b) comunele Pitvaruş, Alberti, Apatia, Ambroz, Hehighiş ale plășii centrale Cenad.

c) comunele Heghiş slovac, Heghiş unguresc, Cunagota, Dombrotos, Covaci, vacioasa, Apta și Vighighaz ale plășii vacioase.

Judetul Ciuc.

1. Circumscripția: Mercurea Ciucului (Csikszereda).

Compusă din:

a) orașul Mercurea Ciucului (Csikszereda).

b) comunele secretariatelor Toplita Ciucului (Csiktoplócza), Șoimuleu (Vardófalva) Ciceu (Csikcsicsó), Mătuși (Mádalfalva) și Călcău (Csikrákos) ale plășii Ciucului de sus.

c) comunele secretariatelor Delnița (Csikdelne) și Nicoleşti (Csikszentmiklós) ale plășii Frumoasa (Szépviz) și

d) comunele plășii Casinul de jos (Csikszolnacska).

2. Circumscripția: Cârța (Karczaifalva).

Compusă din:

a) comunele secretariatelor Bereș (Csikbánfalva), Ieneu (Csikjenőfalva), Mădăraș (Csikmadaras), Săndominic (Csikszentdomonkos), Săntimbru (Csikszentimre), Săncraieni (Csikszentkirály), Tomești (Csikszenttomașfalva) Cârța (Karczaifalva) și Mesentea (Csikmindszent).

b) comunele secretariatelor Frumoasa (Szépviz), Mihăieni (Csikszentmihály), Făgăraș (Gyimesbükk), Lunca de sus (Gyimesfelsőplak) și Lunca de jos (Gyimesközéplak) ale plășii Frumoasa (Szépviz).

3. Circumscripția: Ghergheni (Gyergyószentmiklós).

Compusă din:

a) orașul Ghergheni (Gyergyószentmiklós), și

b) comunele secretariatelor Ditrău (Gyergyóálfalva), Joseni (Gyergyóálfalva), Ciurani (Gyermófalva), Remetea (Gyergyóremete), Susor (Gyergyóújfalu), Lazărea (Gyergyószárhegy), Valea-Strâmbă (Tekerőpatak) și Chileni (Gyergyószentmiklós).

4. Circumscripția: Tulghies.

Compusă din:

a) comunele plășii Tulghies și

b) comunele secretariatelor Subcetate (Gyergyóvárhegy) al plășii Ghergheni (Gyergyószentmiklós).

(Va urma.)

Faceți publicatiunile DV. în cel mai răspândit ziar de dincoace de Carpați

„ROMÂNUL”

și atunci succesul este sigur!
Se pot insera cereri și oferte de servicii, închirieri, vânzări, cumpărări și vânzări de mobilă și imobile, anunțuri comerciale, anunțuri de căsătorie, etc. et

Prețurile se plătesc după tarif.

O decizie a Consiliului Dirigent.

Consiliul dirigent în ședința sa din 20 Septembrie a hotărât să mute sediul serviciilor publice centrale, din Transilvania, Banat și teritoriile anexate, din Sibiu la Cluj.

Astfel și rezorturile Consiliului Dirigent se vor muta succesiv la Cluj.

În zilele cele mai apropiate va pleca rezortul comunicației și acela al ocrotirilor sociale.

Rezortul alimentării se desființează, iar agendele mult mai reduse ale acestui serviciu vor fi încredințate unei direcțiuni de aprovizionare, care va fi atașată la rezortul de comerț.

Știri din Basarabia.

Chișinău. — Directoratul instrucțiunii a înființat cursuri pentru studenții basarabeni, cari se vor înscrie la universitățile din Iași și București.

Cursul îl urmează 700 de studenți.

Societatea „Armonia”, a închiriat teatrul Coloseum din Chișinău, pentru spectacole de teatru, muzică și dansuri naționale.

Societatea „Ion Creangă” din Chișinău a organizat o reușită sezoană cu caracter național, în comuna Mireni.

S'au executat cu acest prilej coruri, bucăți de muzică națională, s'au spus versuri și s'a jucat o piesă teatrală.

La Chișinău a sosit d. colonel Cristescu, fost ajutor de comandant la liceul militar dela Mănăstirea Dealului și care a fost numit acum comandant al liceului militar înființat la Chișinău.

Generalul englez Grelely a fost primit cu mare însuflețire la Hotin, unde a avut prilej să aducă elogii soldatului român în numele armatei engleze.

Aforii numiți la școlăle prinde stat din Arad și Județ.

Arad: Petru Zoltu, Valeriu Sepi, Antoniu Cosa, Maria Moisa, Ersilia Stef, Lazar Mircea, Grigorie Farcas, Maria Lipovan, Elena Stoicu, Iosif Nichicer, Liviu Dublea, Ignatie Nagy, soția lui Erenite Pateo, Văd. Carol Bodroghiu, Anna Hess Vatan, Aurora (Hajna ka) Lusanai, Căciun Moceta, Iosif Leu, Lina Arthur, Olga, Demeter, Aurora Muntean, Artur Zima. Arad-Gai: Vasiliu Zab, Alexiu Putici, Șidonia Niga, Traian Oradea, Micalaca: Ioan Dirlea, Petru Nica, Avram Nini, George Putin. Bereciu: Nicodiu Bugariu, Teodor Bodea, Apateu: Iuliu Dragău, Moise Mregea. Bocsig: Teodor Halmagean, Tomia Sirca. Gurba: Răchila Lazarov. Rapsig: Ștefan Heret. Sicula: Ioan Schlop, Văd. Draghina Bortos. Cil: Vasile Orcea. Bontesti: Dimitrie Mobaric. Dezna: Mărioara Tăușan. Buteni: Silvii Gârca, Vasiliu Drineu, Ioan Tamas, Corneliu Voda. Halmagiu: Mihail Vidu, Corneliu Moldovan m. Teaha, Ioan Mizesiu. Plescuta: Constantin Farcasiu. Drauf: George Suciu. Taut: Alexandru Galdeu, Ana Galdeu. Tarnova: Valeriu Chișiciu. Cherechiu: Coriolan Martin, Valeriu Brăgia. Covasint: Soňa Stan Barabas, George Popa. Maderat: Ioan Costan. Zarand: Traian Debeleac, Miron Avramuți Baja, Payel Botco. Pecica-română: George Precupas, Nicolae Dima, Ioan Ghebeles, Erenit Hedesan, Ștefan Puta, Petru Russu. La școlă agronomică: Petru Ciurar, Terenția Ciorogar. Conop: Isaia Popeti. Bărbant: Vasilian Popovici.

(Va urma.)

TELEGRAME.

Lupte între trupele lui Denikin și Petliura.

Varșovia. — Între trupele lui Denikin și voluntarii lui Petliura au avut loc în apropiere de Firaspol, noi lupte. După o luptă de două zile trupele lui Petliura au fost nevoite să se retragă părăsindu și pozițiile, ce au fost ocupate de trupele lui Denikin.

Varșovia. — Cu toate că trupele generalului Denikin au reușit să câștige pentru un moment oare care succese față de trupele lui Petliura, generalul Denikin nu se poate menține în Ucraina, deoarece populația îl consideră de străin și pretutindeni se ridică împotriva lui.

Denikin propune un acord lui Petliura. Varșovia. — Denikin convingându-se că nu și poate atinge scopul în lupta împotriva bolșevicilor, decât numai în înțelegere cu Petliura, a făcut propunere acestuia să-l ajute în lupta împotriva bolșevicilor.

În caz că se va putea ajunge la un acord, Denikin își va retrage trupele din Ucraina și va recunoaște independența acesteia.

Mișcarea revoluționară din Egipt.

Paris. Din Cairo se anunță că răscoala populației egiptene se întinde, din zi în zi, tot mai mult. Se spune, că revoluționarii ar fi omorât pe soldații garnizoanelor engleze mai mici. Au fost trimise mai multe vase de război engleze la tărutul egiptean, să dea ajutor trupelor de pe uscat împotriva revoluționarilor.

Memoriul egiptenilor către senatul american.

Paris. — Din Cairo se anunță, că revoluționarii egipteni au adresat senatului american un memoriu în care roagă pe membrii acestei instituții să libereze Egiptul de sub jugul englez. Sefii revoluționarilor, cari au numeroși prieteni în America, speră că senatul american va interveni în favorul lor.

Grevele din Germania au încetat.

Viena 22. Din Berlin se anunță că greva metalurgistilor a încetat. Între muncitori și patroni, mulțumită intervenției ministerului războiului, s'a încheiat un acord.

Grăție acestui acord, seria grevelor germane a luat sfârșit în toată republica și se afirmă că o nouă grevă se poate considera ca exclusă pentru timp îndelungat.

D. Clerck a părăsit Bucureștii.

București 23. Din cercuri politice guvernamentale se afirmă, că guvernul Brătianu, care și azi conduce afacerile statului, a formulat răspunsul la nota separată a Antantei adusă României de d. Clerck, înmânându o această din urmă. D. Clerck a plecat la Paris.

Criza de guvern din Serbia.

Paris. — Din Belgrad, că ministrul Nicol Trumbici s'au reîntors ieri din Paris la Belgrad, pentru a se sfătui asupra crizei politice, cu regentul Alexandru și cu arhiducii politici.

Îndată după sosirea lor la Belgrad, au avut o lungă conferință cu d. Davidovici, fostul ministru de război, după care toți trei s'au prezentat la regentul Alexandru.

Grevele din America.

Paris. — Din New York se anunță că acțiunea lui Wilson în înțelegerea trainului și în conștințarea pentru evitarea grevelor n'au reușit. În toate orașele mari ale Statelor Unite se declară, zilnic, noi greve, care de acum încolo vor fi dește neputincios.

Suave generalul.

Varșovia. — Amatele generalului Petliura urmăresc pe întreaga linia trupele bolșeviste înfrânte. Marele Cartier a lui Petliura anunță, că s'a capturat un număr neobișnuit de mare de tunuri, puști, mitraliere și material explozibil. Spiritul trupelor este înalțător. Despre vr'un armistițiu între Petliura și bolșevici nu poate fi vorba.

Armata germană din provinciile baltice.

Roma. — Consiliul suprem s'a ocupat de armata germană din provinciile baltice, în număr de 80,000 oameni și pusă sub comanda generalului Von der Gollz. Oamenii sunt bine discipinați, au muniții necesare și alimente îndeajuns.

Aceasta armată este un pericol pentru antantă, căci ea ar putea fi întrebuințată de guvernul german, atunci când s'ar crede că e momentul.

Minele din Karwin vândute americanilor.

Varșovia. — Polonii au vândut americanilor minele de cărbuni din Karwin.

Lipsă de cărbuni în Viena.

Lyon. — Din lipsă de cărbuni, la Viena, tramvaiele nu mai circulă. Localurile se închid la orele 8 seara.

Genzurat: Dr. S. Micles.

Mașini americane de arat, în Arad.

Distrugerile războiului au atins economia rurală, în mare măsură, în condițiile ei esențiale, limitându-se în mod fatal prin aceasta posibilitatea supraproducerii. Aceasta supraproducere, în actualele împrejurări este cu atât mai necesară, cu cât lipsesc atât brațele de muncă, cât și animalele de tracțiune. Lipsa aceasta, care devine tot mai simțită, se poate azi compensa prin puterea motorică de tracțiune, ce poate înlocui orice putere de tracțiune animalică. Problema tracțiunii motorice a fost rezolvată în modul cel mai perfect prin așa numiții „tractori”, cari prin faptul că aveau dimensiuni prea mari, aveau neajunsul de a fi foarte costisitori, iar pentru proprietarii mici și mijlocii din cauza aceasta, aproape inaccesibili. Industria americană, care judecă toate lucrurile din punct de vedere practic, a fost cea dintâi, care a căutat să compenseze aceasta nevoie prin construcțiuni ingenioase și practice. Astfel fabrica Ford, cunoscută în întreaga lume, după perfecționări de mai mulți ani a pus de curând în vânzare „Tractorul” agricol fabricat în atelierele sale. Acest tractor ce e de o mobilitate și ieftinitate de necrezut, poate fi procurat chiar și de proprietarii mai mici, de pământ. Reprezentanta generală pentru „tractorul Ford” a obținut-o după îndelungate străduințe, pentru Ardeal și împrejurimile Aradului, exclusiv biroul tehnic al inginerului Mocsári din Arad. În cursul acestei săptămâni, vor sosi la Arad, cele dintâi mașini și oricine le va putea vedea funcționând pe moșia dela Bujac (visă-vis cu fabrica Neumann) a dlui Leopold Zsigmond. Cu acei prilej, cei interesați se vor putea convinge despre practicabilitatea și despre toate avantajele acestor mașini. În vederea aratului de toamnă, iminent, se va arăta în tot cazul un mare interes față de aceste mașini. La năruiri cu privire la termenul demonstrării acestor mașini precum și a tuturor condițiilor de instalări agricole și de vânzare, dați cu plăcere, celor interesați, biroul tehnic al inginerului Mocsári. (Arad, strada Salacz nr. 3 etaj I.)

1610/1919.

AVIZ.

Condițiile de primire în internatul diecezan ort. rom. de fete din Arad.

În internatul diecezan de fete se primesc eleve, cari cercetează liceul român de stat pentru fete din Arad și școala normală (preparandă.)

Taxa de întreținere la an s'a stabilit în sumă de 3000 cor., cu rezervă de a o urca sau scădea după împrejurări. Se va plăti în patru rate egale: rata I. la intrarea în internat, rata II. la 1-ma Noiembrie, rata III. la 1-ma Februarie și rata IV. la 1-ma Aprilie.

Afară de această taxă fiecare elevă este îndatorată să aducă în natură următoarele: 1 mae metrică țaină de fier, 10 kg. unsoare de porc curată, 10 kg. fasole, 50 ouă, 5 kg. sapun (în caz că părinții doresc să spele rufăria acasă, nu aduc sapun). Acestea le va pune la dispoziția direcțiunei fiecare elevă când va fi provocată.

Pentru spesele particulare ale elevilor (cărți, material de scris, lucru de mână, desemn, etc.) părinții lor vor lăsa o sumă oarecare de bani la direcțiunea internatului, despre care se va da seamă lunar.

În schimbul acestor taxe elevele vor avea întreaga întreținere și instrucție casnică.

Pe lângă însușirea corectă a limbii materne se va da deosebită atenție ca elevele să-și însușească alte limbi.

Fiecare elevă internă aduce cu sine: un covorel lângă pat, 2 perini cu 4 fete, 1 plapomă cu 2 cearceafuri, 2 cearceafuri albe (acoperitoare de pat), 6 bucăți rufe, schimburi din fiecare și anurie, 6 oămeși, 6 camizoane, 6 pantaloni, 6 pârcehi de ciorapi, 4 rochite, 12 batiste, 6 ștergere, 3 serviete toate cu monograme proprii (numeri) 1 ștergar de bucătărie (care se rămână internatului), o față de masă pentru 6 persoane, o ceașcă și 2 farfurii, tacâmuri: cutit, furculiță, lingură și linguriță, 2 păhare, (1 pentru beut, iar altul pentru dinți), 4 cârpe pentru șters. lucrul; peapăn și foarfeci, perie de cap, de dinți, de haine și ghete, haină de port, și un palton (haină de iarnă), o jachetă, de primăvară, 2 șorțe întunecate, 2 pârcehi de ghete și un parapleu.

Elevele interne, cari ar absentă din internat în decursul anului școlar, din cauză de morb sau din alte cauze, — fie absentare mai lungă ori mai scurtă, — vor avea să plătească întreaga taxa de întreținere, dar numai în cazul, când eleva respectivă, pe lângă toate că va fi absentă, iar putea fi admisă după lege la examen public ori privat.

Elevele, cari ar intra mai târziu în internat vor avea să plătească întreaga taxă, care cade pe cvartallul în care vor fi primite în internat.

Consistorul ort. român

Co. 477—2

din Arad.

REVISTA COPIILOR și a TINERIMEI

apare de la 1913 regulat în BUCUREȘTI Strada

Enăchiță Văcărescu 8 bis

sub direcția Dlui C. G. Costa-Foru, președintele Asociațiunei Generale a Presei Române — și conducerea D-rei Maria Costa-Foru, fiica sa. Majestatea Sa Regina Maria a binevoit a încredința acestei Reviste publicarea unei opere de Circa 800 pagini: „POVESTEA UNEI FETIȚE CARE VROIA SĂ ȘTIE TOATE”, scrisă pentru fiica Sa, Domnița Ileana.

Această scriere apare în supliment ilustrat alăturat pe lângă Revistă și merită a fi citită nu numai de cei mici, dar și de cititorii în vârstă.

Costul abonamentului anual e de Lei 25 Un număr — 75 bani.

Cereți un număr de probă printr'o carte poștală și vi-se va trimite, însă din numerile cele vechi.

Abonamentele se pot face prin Banca „Aibină” și sucursalele sale. Re 186

Hârtie de împachetat SUPERIOR albă de vânzare în mic și mare la firma: „HERMES”, întreprindere de comisiuni, ARAD, str. Luther nr. 1. He 385

PUBLICAȚIUNE.

Noi, general de divizia N. Petala, comandantul Corpului 6 de armată, având în vedere ordinul ministerului de război No. 2363 prin care se dispune organizarea Curtii martiale a acestui comandament conform legilor române ordonam:

Se înființează pe ziua de 15 August 1919 Curtea Martială a Corpului 6 de Armată. Ea se va organiza și va funcționa conform legilor militare și procedurii române.

Jurisdicțiunii Curtii Martiale sunt supuși pentru toate crimele și delictele:

Cei ce se găsește în orice fel de serviciu al armatei sub orice formă, denumire, însărcinare, preștare de serviciu sau alte asemenea, sau cari au serviciu public de împlinit în operațiunile de mobilizare sau în celelalte operațiuni ale armatei precum și întregul personal al căilor ferate, al serviciilor de comunicație pe apă, al direcției generale a poștelor telegrafelor și telefoanelor, al tezaurului public și siguranței generale a statului și al tuturor serviciilor, al căror personal este mobilizat pe loc în interesul armatei, pentru toate faptele săvârșite în timpul sau cu ocaziunea acelor servicii.

Funcționarii specialiști, meseriași, lucrători și în general întregul personal al oricărui stabiliment industrial, comercial, fabrici, exploatare, și alte asemenea stabilimente, cari vor fi recluzionați de autoritatea militară, sau cari au fost trecuți sub controlul autorității militare, pentru toate faptele comise în timpul sau cu ocaziunea serviciilor lor.

Cei autorizați a urma armata, cum și toți cari se găsește pe lângă armată pe temelul unei autorizațiuni.

Toți acei, cari se vor fi dovedit ca au contravenit măsurilor edictate de autoritățile militare în zona de operațiune a armatei prin ordonanțe afișate și publicate, și prin cari se vor fi determinat faptele și pedepsele, menite să garanteze siguranța armatei, apărarea și ordinea publică.

Toți cei enumerați la art. 9 din acest titlu adițional, când pedepsele de aplicat, prevăzute de legi, au trecut de 2 ani înșchisoare și amendă peste 2000 lei, sau numă peste una din acestea.

Toți acei cari vor fi săvârșit, în timpul de mobilizare sau război vreuna din crimele sau delictele de spionaj ori de trădare prevăzute de legile spionajului în timp de pace din 1913 și de regulamentul și de codul penal, codul justiției militare, codul special al marinei și de acesta titlu adițional.

Agentii provocatorii, complicii, tănuitorii sau gazdele infractorului, justițiabil de Curțile Martiale vor fi trimisi toți în judecata ațeleași curți.

Pentru faptele enumerate la articolul precedent, chiar când acestea fapte ar fi comise afară din teritoriul sau din zona asupra căreia își exercită autoritatea lor, dar ai căror infractori s'ar afla pe acest teritor sau în această zona, sunt supuși jurisdicțiunei pretorilor.

Orice persoană, afară de militari sau asimilați ca militari, aflate pe teritoriul sau în zona asupra căreia pretorii își exercită autoritatea lor.

Correspondenții de ziare și de război. Furnizorii armatei și orice militari însărcinați cu cumpărări de orice fel, de provizii, precum și procuriștii, reprezentanții comisionarii și împiegații acestora, cantinierii, comercianții și servitorii.

Orce altă persoană, care ar urma armata în puterea unei autorizațiuni militare.

Prisonerii de război, cari nu sunt oficeri.

Comandantul corpului VI. armată.

General de divizie.

N. Petala.

S'a pierdut un atestat de maturitate pe numele Emeric Böhm, cine îl află e rugat să binevoiască al preda directorului Liceului „Moise Nicoară” din Arad.

Bö. 481—1.

Loc deschis.*)**DECLARAȚIE**

În numărul, de azi al ziarelor, maghiare, din localitate a apărut un articol intitulat „Denunțare împotriva tehnicienilor dentisti” în care se spune că medicii-dentisti, din Arad au cerut și împotriva mea cercetare, din motivul că fac operații medicale fără a avea cvalificație.

Această denunțare nu se rapoartă la mine, deoarece cum voi dovedi în fața autorității polițienești, am trecut, câțiva ani, în urma examenului cu succes, în fața comisiei examinatoare din Budapesta și am obținut diploma, în baza căreia sunt îndreptățită să execut orice lucrare medicală-dentistică sau de ordin tehnic. Rog pe m. st. pacienți, ca să cerceteze și în viitor atelierul meu. Ordinațiunile le făc la aceleași ore ce și până acum.

Cu deosebită stima.

Arad 23 Septembrie 1919.

MOHR JEANETTE

Go. 492.

Strada Luther Márton Nr. 2.

*) Pentru cele publicate în acest loc redacția nu ia răspundabilitatea.

FRĂȚII BURZA

COMERȘANT DE FER

Magazin de mașini agricole și articole de specialitate

ARAD, Piața Borosbényi nr. 1. Telefon 604.

Mare depozit de rîșnite de porumb și ovăs, de mînat cu mîna sau putere motorică, mașini (Triers) de ales negreata, vînturătoare, pluguri de săpat și arat, grepe, locomobile de benzină, 12 puteri de cai, mașini de treerat (îmblătit) cu îmblătitoare aparte, o garnitură de plug de arat cu două locomotive de abur și cumpănă de tăietoare, oleiu de mașini și de cilindri. — Metal alb (compozițios).

Bu 235—25

Țigla de vânzare.

Trimit țigla mare și mică de Bohu și Lugoș cl. I. cu vagonul la oricare gară cu preț ieftin.

TEODOR VULPE

depozit de țigla, lemne de edificat și scînduri. ORASTIE. Vu 418—12

PUBLICAȚIUNE.

Regimentul 14 călărași Arad are nevoie să angajeze un Măestru armurier, un sub-măestru croitor și un sub-măestru curelar.

Doritorii se vor adresa la cazărma regimentului cazarma „Hadik” în oarele de serviciu. Re. 488—2

STEAGURI NAȚIONALE

(nicoloru) statului român)

Prețuri ieftine. Se capătă la firma Josfi Hunyadi & Comp.

Arad, Piața Andrassy nr 7.

Hu. 587—1.

CETIȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI ZIARUL**„ROMÂNUL”.**

șiszi